

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények ezimzendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 ft 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ezetiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Emléket E. Kovács Gyulának!

Csak most történt július 31-én, hogy *E. Kovács Gyula*, mint az egész haza előtt tudva van, rendkívüli körülmények közt a segesvári Petőfi-ünnemen összeomlott s pár napra rá sirba szállt. Temetésénél az egész nemzet részvéte egyesült csodálat és meghatottság közt s szeretettel kísérté sirjába a nagy művészt, a költőt, a hazafit és hőst, kit csodálatos végzetnél fogva legszebb működése közben ért a halált hozó csapás.

De ez nem elég!

E. Kovács Gyula, a nagy művész és költő, ki egész életét nemzete dicsőségének emelésére áldozta, kinek szívét a hazafiság szent érzelme dobogtatta élete minden pillanatában: nem hagyott maga után anyagi javakat, melyekkel gyászoló családjá, a koporsót környező gyermekek fönttarthatnák magukat; de hagyott mint nagy művész oly érdemet, mely a nemzet birtoka.

Ezért a haza csak a legtermészetesebb kötelességet teljesíti, midőn adományaival hozzájárul, hogy *szükszülködő családjá* fölsegíttessék és emléke alkalmas módon egy hozzá méltó *síremlékkel* és nagy nevéhez méltó *szoborban*.

Fölösleges a haza előtt *E. Kovács Gyula* művészi érdemeire hivatkozni. Negyvenhárom évi színészi pályája alatt nem volt hazánkban nagyobb város, melynek színpadán ne hódított volna; nem volt senki, a ki őt játszani látta, hogy lelkesedéssel ne csüggett volna alakításán, szavain; nem volt szem, mely könnyek nélkül bírta volna nézni, midőn ő a lélek szenvedéseit ábrázolta, s nem volt ajk, mely ne mosolygott volna, midőn ő a lélek derűjét tüntette föl.

Művészi pályája mindig a nemzeti eszme, hazafiság és idealizmus szolgálatában állott. Ily érzelnek és eszmék vezették élete minden körülményei közt s érték lelkesedni, mindent tenni, mindent áldozni soha sem szünt meg azon perczig, melyben egy dicsőséges halállal a legfölségesebb pillanatok egyikeben le nem tette szívét, lelkét, életét a haza oltárára.

Ezeknek tudatában, ez adatoknak szívünkbe mélyen bevéselt emlékezete nevében fordulunk a magyar közönséghez, melynek *ő negyvenhárom* éven át kedvence, pályatársaihoz, kiknek ő minden időkre egyik legnagyobb disze, az egész hazához, melynek ő minden áldozatra kész kitűnő fia volt:

hogy jöjjenek és adományaikkal járuljanak a bizottság által kitűzött nemességhez.

Segítsük fel *családját*, s öröksük meg *emlékét*!

Jókai Mór,

disznó.

Feilitzsch Arthur br.,

orsz. képv.

Nagy-Bölny József,

intendáns,

Esterházy Kálmán gr.,

orsz. képv.

elnökök.

Bartók Lajos, **Sándor József,**

a Petőfi-Társ. alelnöke, orsz. képv.,

az EMKE t. alelnökök-főtit.

Szász Gerő, **Szvacsina Géza,**

az Erd. Irod. Társ. alelnöke, polgármester,

alelnökök.

Szekula Ákos,

az Erd. bank igazg. tagja, s az EMKE ellenőre,

penztáros.

Reményik Lajos,

a Kereskedelmi bank ig. tagja,

ellenőr.

Ifj. Tégias Gábor, Gyalui Farkas dr.,

Várady Aurél dr.,

titkárok.

Ábrányi Emil, Bartha Miklós, orsz. képv.; *Endrődy Sándor, Éjszaky Károly, Ferenczy József, Ferenczi Zoltán dr., Hatala Péter, Jakab Ödön, Petelei István,* a Petőfi-Társaság tagjai; *Székely Farkas,* kir. táblai tanácselnök, a Csokonai-kör elnöke; *Rádlóczy Artúr,* a Csokonai-kör alelnöke; *Kálló Ödön,* a Szeged-Társaság elnöke; *Ajtai K. Albert,* a „Magyar Polgár” szerkesztője; *Barabás Ábel,* az „Ellenzék” belső munkatársa; *Bedőházy János* tanár (Maros-Vásárhely); *Csernátó Gyula dr.,* kir. tanfelügyelő (Beszterce); *Deák Albert* ügyvéd, *Ditrői Mór,* a Víg-színház igazgatója, *Fekete-Nagy Béla* városi tanácsos, *Follinusz Aurél,* a kolozsvári Nemzeti Színház igazgatója, *Ferenczi Gyula,* a Mezőgazdasági bank igazgatója, *Ferenczi Károly,* főesperes-plébános (Gyergyó-Szent-Miklós); *Gál Domokos,* alispán (Dicső-Szent-Márton); *Gidófalvi István dr.,* kir. közjegyző; *Geréb Béla,* polgármester (Maros-Vásárhely); *Géczy István, Hegyes Vilmos,* hirlapíró; *Hirschfeld Sándor,* kereskedő; *Hory Béla,* árvászeki elnök; *Ivánfi Jenő,* a budapesti Nemzeti Színház tagja; *Kovács Dezső,* a „Kolozsvári Lapok” szerkesztője; *Kuszkó István,* a kolozsvári Ereklje-Muzeum öre; *Kovács Gyula* polgármester (Nagy-Enyed); *Lendvay Emil,* az Erdélyi bank igazgatója; *Losonczy János,* városi tanácsos; *Malonyay Dezső dr., Márki Sándor dr.,* egyet. tanár.

Merza Lajos, az Emke főpénztárosa; *Megyeri Dezső,* színművész; *Mészáros Kálmán,* az Orsz. Színész-Egyesület igazgatója; *Magyar Mihály,* az „Ellenzék” szerkesztője; *Málik József,* a „Székely Nemzet” szerkesztője; *Molnár József,* ügyvéd (Csik-Szereda); *Nagy Mór dr.,* helyettes polgármester; *Nagy Sándor,* gyógyszerész (M.-Vásárhely); *Náday Ferencz,* a Nemzeti Színház tagja; *Novák Ferencz,* kir. tanácsos, polgármester (Gy.-Fehérvár); *Petri Mór,* tanfelügyelő (Szilágysomlyó); *Réthy Lajos,* kir. tanácsos, tanfelügyelő (Deés); *Rombauer Emil,* főigazgató (Brassó); *Szamosi János dr.,* az Erdélyi Irodalmi Társaság alelnöke; *Sándor Kálmán,* kir. táblai bíró (Torda); *Szadeezky Lajos dr.,* egyet. tanár; *Szentgyörgyi István,* színművész; *Simó Béla,* kir. tanfelügyelő (Deés); *Somogyi István,* alispán (Segesvár); *Ugron Gábor,* orsz. képv.

A Hentzi-ünnep.

Budapesti tudósítónk közli, hogy a hétfőn megválasztott előkészítő bizottság kedden délután ülést tartott, hogy megbeszélje a tiltakozás módját. A bizottság elhatározta, hogy csütörtökre, augusztus 12-ére, a Baross-utca 45. sz. a levő kerthelyiségre, nagy értekezletre hívja össze a főváros összes ellenzéki polgárait.

Elhatározta még a bizottság, hogy a nagy értekezlet elé fogja terjeszteni elfogadás végett a szombati tiltakozó *gyászünnepély programját* is, a mely két részből fog állani. Először gyászmise lesz Hentzi diadalmas legyőzőinek lelki üdvéért és azután kocsikon felvonulnak a várba, a honvédszobor elé, a hol a tulajdonképeni ünnepély fog lefolyni.

A bizottság felhívja az összes függetlenségi és ellenzéki érzelmi hazafiat, az asztaltársaságokat, az egyetemi ifjúságot, hogy ugy az értekezleten, mint a szombati tiltakozó gyászünnepben, minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Egyik bécsi tudósítás írja: hogy az egész ünnepély programjának elkészítését a bécsi kabinet-iroda és a hadügyminisztérium *Lobkovitz* Rudolf tábornaszernagy, budapesti hadtestparancsnokra bízta. Lobkovitz terjesztette fel aztán a „beszentelési” ünnep programját. Ugyancsak bécsi értesülésünk szerint Lobkovitz ajánlotta volna odafele, hogy József főherceg legyen ezen az ünnepen a király személyesítője, valamint azt is, hogy a beszentelést *Belopotoczky* tábori püspök, a nagyváradi káptalan tagja végezze. Még Bécsben magában is nagy feltűnést keltett a „magyar” főherceg illetén szerepeltetése, s míg bizonyos magas katonai körök ama véleményeknek adtak kifejezést, hogy épp a József főherceg személye elveszi a dolog élet, ad-

dig mások azt hangoztatták, hogy kár lejártni a főherceg népszerűségét.

Belopotoczky, ha csakugyan beszenteli magyar ember léte az áruló emléket, bizonyára megkapja a várzi püspöki széket, melyre különben is pályázik.

Budapest, aug. 9.

A székesfőváros hazafias érzelmi polgársága a Hentzi-szobor beszentelésének napjára ellentüntetésre készül.

Ma délelőtt több aláírással ellátva be is nyújtották már a főkapitánysághoz a gyűlés engedélyezése iránti kérvényüket, mely a következő:

Méltóságos főkapitány ur!

Alólirottak tiszteletteljesen hozzuk méltóságod hivatalos tudomására, hogy f. hó 10-én, csütörtökön este 8 órakor a székesfővárosi polgárságot a VIII. kerület, Baross-utca 45. szám alatti vendéglő kert-helyiségeiben értekezletre hívjuk egybe. Az értekezlet tárgya a budavári honvédszobornál augusztus 12-én megtartandó ünnepély programjának megállapítása. A midőn az értekezlet megtartását tudomásul venni kérjük, annak rendben történendő lefolyásáért felelősséget vállalunk.

Budapest, aug. 9-én.

Dr. Molnár Jenő.

Gara József.

Kossuth Ferencz, az országos függetlenségi és 48-as párt elnöke ma táviratilag erősítette meg azt a tegnapi jelentésünket, a mely szerint a legelső alkalommal előterjesztést fog tenni a pártnak az iránt, hogy a párt megbotránkozásának és tiltakozásának adjon kifejezést a Hentzi-szobor fölavatása ügyében.

A tartalékos honvédtisztek között nagy megbotránkozást keltett a honvéd téparancsnoknak a meghívója, a melyet minden tartalékos és szabadságot állományu honvédtisztnak megküldöttek.

Dreyfus pöre.

A titkos ülés.

Rennes, aug. 9.

Chincholle, a *Figaro* munkatársa, a tegnapi zárt tárgyalásról a következő rövid, de sokatmondó részleteket közli:

Először is felolvasták *Chamois* tábornok hosszú és mégis érdekesítő jelentését, a *titkos dossier* iratairól. Ez a jelentés Dreyfusra meglepő volt, de nem nyugtalanító. A titkos iratok tartalmáról eddig sejtelmek sem voltak. Ugy a hadbíró tagjai, mint a védők természetesen megtekinteni is kívánták ezeket az irásokat. Sokszor felvilágosításokat kértek s aztán azokról számos jegyzetet csináltak maguknak.

Chincholle azt hiszi, hogy még akkor is, ha gyorsan folytatják a bizonyító eljárást,

éreznem: megtérni vágyódik az emberiség, ez az érzés tördelő lelkek mélyéből. Élni akart eddig, mert céljának sejtelmével sem birt; az emberek legnagyobb tudománya az élni tudás volt; az emberiség derengő öntudatánál okulni fognak az emberek. Az emberiség célja a megsemmisülés; a mi feladatunk: megvetni az életet és meghalni tudni.

Az emberiség törekvéseinek eddig a jelképe a nászgyúhoz támasztott bölcös volt; ezután e szent életü remete barlangjához állított nyitott koporsó lesz. De az emberiség lassan halad. Az egyik jelkép a múlté, a másik a jövőé. Most átmenetben vagyunk s ép azért mind a két életfelfogásból van valami körünk szimbolumában. Az élni akarás duhajkodásánál, a két nem öllekezésének célja a megsemmisülés. A megváltásnak csak egyetlen módja van: a halál.

A mindennapi tapasztalás, az unos-unalan megismétlődő halálkodás, az emberiségnek ez az örökké tartó jalkiálása, s az ugynevezett exact tudományok ezt a kilátást nyújtják az emberiség részére. S mi, a kik önmagunkba tudunk tekinteni, a kik büszkén, öntudatos büszkeséggel állítjuk, hogy a világrejtély megoldásának kulcsa önmagunkban, az én belső lényegemben van, mi akik önmagunkban érezzük a világ lelkét, a kiknek a parányi egyedi lét e egész mindenségnek szabályait és annak változatlan, isteni rendjét tárja fel: látjuk, érezzük minden okoskodás nélkül, hogy az emberiség célja a megsemmisülés. A megváltásnak csak egyetlen módja van: a halál.

Még az emberiség egyetemes öntudata nem árasztja fényét az egyesekre; a többség a sötétben tapogatózik és elmerül a világ élvezeteiben; gyönyörök közben nem hallja a kúvik huhogását s a hallja, megijed tőle; nem szívesen hallja. Másképp érezzük mi: mintha a kimerült emberiség fáradtságát

a tárgyalás igen hosszan fog tartani. Mert van például olyan tanu is, a ki csak e hó 22-re idézték meg. Ha az esetleg várható incidensnek s a párbeszédhez szükséges idő is számításba jön, úgy ítéletet legjobb esetben is augusztus 28-ra lehet csak várni.

Rennes, aug. 9.

Azt a ládát, melyben a titkos dossier iratait tartják, tegnap a tárgyalás után a Credit Lyonnaisse ottani fiókjának pénztárában zárták el. Ma reggel pedig szigorú őrizet mellett szállították azt vissza a tárgyalótérbe.

Új tanuk.

Páris, augusztus 9.

Az *Echo* de Paris tudni véli, hogy Bois-deffre tábornok vallomásaiban meg fogja nevezni azt a külföldi katonai személyiséget, a ki őt Dreyfus árulásáról értesítette. A lap egy közleményében Queisnay de Beaupreire felhívja hírhordóit, hogy adataikat ezentul ne hozzák, hanem egyenesen a hadbíróhoz elnökhöz küldjék.

Páris, augusztus 9.

Walsin-Esterházy tanuvallomásaiból, a melyekben Sandherr és Henry ezredesekhez való viszonyáról beszél, a Matin című párisi lap azt a következtetést vonja le, hogy az a „tisztelietreméltó személyiség,” a ki a Henry előadása szerint a gyanút Dreyfus felé terelte, senki más nem volt, mint — maga Esterházy.

Tévedés.

Páris, augusztus 9.

A *Kölnische Zeitung* párisi levelezője jelen-ti lapjának, hogy Billot tábornok vallomása egyenesen szenzációszám lesznek. A tábornok, hir szerint, el van határozva a hadbíró-ság előtt *tévedését nyitlan beismerni*. Ha ő ismételtlen kijelentette, hogy Dreyfus igazságosan ítéltetett el, ugy ezt csak azért tette, mert Mercier tábornok ezt neki becsület-szavára állította.

A mai nap.

Rennes, augusztus 9.

A rend főntartására ma ugyanazokat az intézkedéseket tették meg, mint tegnap. Reggel hat óra után néhány percczel csend-örök átkísérték a fogházból Dreyfust a tárgyalás helyére. Különösebb incidens nem történt. Röviddel későbbben megjelentek a tárgyalótérben a hadbíró tagjai, élükön Jouast ezredessel. Az épület előtt tolongó tömeg rögtön ezután elszéledt.

Rennes, augusztus 9.

Dreyfust ma pontban 6 órakor reggel kísérték a gimnáziumba. 6 óra 10 perccor haladt át az Avenue de la Gare-on, melyen ma egész hosszában katonaság állott sorfalat ugy, hogy az üzletek is elváltak zárva a közlekedéstől és a vevőket katonák kísérték be és ki. Az üzlettulajdonosok, kiknek ez sokat ártott, e miatt természetesen nagyon panaszkodtak.

A gimnázium bejárója előtt egyetlen csendőrt ült, az is szundikált és Dreyfus megérkezésekor ébredt fel. Demange ügyvédnek

lődi, mert kényszer nélkül való, a dolog természetéből folyó monogámia.

Ez volt a dolog szubjektív oldala. Az objektív oldala ugyanennek a dolognak azt jelenti, hogy ez egyetemes isteni világrend és nem az én, vagy a te önkényed. Változtatni ezen nem lehet. Cézár parancsának itten nincs helye. Csak jóakaratulag kívánni lehet a legjobbat. Ezt tesszem én: jó éjszakát.

Bárány Gerő.

Hilary.

— A „Tüvisek és narancsvirágok” szerzőjétől. —

Angolból fordította: **AMICA.**

XXVIII.

A *Gabriel történelmének a folytatása.*

(Folytatás.)

(73)

A grófné a fia vállára hajtotta a fejét. — Te érted azt is kockázatomat — mondá.

— Az nem fog megtörténni. Soha sem engedem, hogy anyám olyasmint tegyen. Oh, édes jó anyám, feleljél el mindent, az egymás iránti szeretetünkön kívül!

Lady Lulworth megcsókolta, de nem szólt. Fianak az odaadása és lojalitása meghatotta a szívét jobban, mint valaha.

— Anyám, folytatá, rövid szünet után. Egy kérdést szeretnék anyámhoz intézni.

De ne gondolja, hogy az az én részemről habozás vagy gyengesség volna, Lady May itt van?

— Nincsen. A jövő héten jön ide.

— És Lord Aberdale? Van már valami elintézve?

— Még nincsen.

AZ „ELLENZÉK” TÁRGYAJA.

1899. Augusztus 10.

Az emberiség végcélja.

Haladjunk! Ez korunknak jelszava. Kevesen értik ezt a jelszót. De hiszen kevesen is gondolkodnak felőle. Haladjunk! „Ne maradjunk el!” „Előre!” Mind egyet jelentő jelszavak s jelentik a cél felé közeledést. Azt hisszük, most már tudjuk, mit beszélünk. Nem szabad elbizakodnunk. Ismerjük-e cél-jainkat? Talán én ismerem. Szomszédom is ismerheti a saját célját. Talán mi valamennyien ismerjük célunkat. Na és — azért ismétlem és állítom, hogy a célt nem ismerjük. Mi öntudattal bírnak, vagy, a mint mások mondják: mi szerencsére, hál’Istennek öntudattal bírnak — s ha valamit el akarunk érni: mint célt tűzzük át magunk elé. Célunkat, feltett szándékunkat meg akarjuk valósítani. Tudjuk tehát, mi a célunk, hisz öntudatosak vagyunk; — sőt az eszközök között is tudunk választani, hisz szabad akarattal bírnak. Így állana a dolog a piaci felfogás szerint; — így gondolják ezt mindnyájan mások között. Sőt nyárs-polgári bölcsességünkkel tovább megyünk: az emberiségnek is, ennek a kolosszális földi személynek is ismerjük a céljait. Persze, mint mindenütt, ugy itt is báványokat faragunk a saját hasonlatosságunkra. Mi szeretjük, ha sokan vagyunk; így hát az emberiségnek is első és legfőbb célja az, hogy szaporodjék, hogy sok, megszámlálhatatlan sok ember lakjék a földet. Mi szeretjük a kényelmet, a pénzt, a megelégedést, a szalonműveltséget — nos megvan az emberiségnek is mindezek a céljai. Ez nem okoskodás; ezt nem a papírosembereknek csufoít

bölcsek — vagy ha tetszik: könyvmolyok — találták ki éjnek idején, pisilóg fény mellett.

Az emberiség tényleg ezen az uton halad. Élni akar s életét élvezettel akarja tölteni. Hiszen nem is lehet ez másképp: a matematika és logika bizonyítja ezt a maga bizonyító és döntő esküjével: az emberek élni akarnak; emberek — emberiség, tehát az emberiség élni akar stb.

Ez a logikus főknék és a kétszerkettő embereinek az igazsága. De vajon nem csak egyik része ez az igazság; — az a része, a mi talán éppen félrevezet bennünket az igazság megismerésében.

Mi ismerjük céljainkat, mert hát öntudattal bírnak és mi válasszuk céljainkat és az eszközöket a célra, mert szabad akarattal bírnak. Van-e az emberiségnek is öntudata? Minden bizonynyal Van az emberiségnek szabad akarata? Épp oly kevésbé van, mint az egyes embernek. Tehát az emberiség egy öntudatos gép. Oh nem. Még nem az. Az egyes ember sem az még teljesen. Az emberiség pedig fejlődésben az egyes mögött kullog.

Tehát; — nincs tehát: a dolog nagyon egyszerű: az emberiségnek homályos zavart öntudata még nem is sejteti velünk célját, s mivel szabad akaratról szó sem lehet, azért az örökkévalóság szükségességének oceánjában uszva, várjuk mohamedán megadással a történendőkét.

Ez idő szerint nem a logikus főknél van az igazság, hanem a kedély embereinél. Még csak érezni lehet a célt, s ha ezt az érzett célt az emberiség derengő öntudata is igazolja — akkor közel járunk az igazsághoz.

A kik az isteni világrenddel nincsenek megelégedve, forduljanak fántáziájukhoz és gyönyörködjenek optimisztikus, szemkápráztató alkotásaikon.

Zalatnában kétszáz magyar
Jellelen van eltemetve!

Keleten az ének alja,
Mintha ma is tüzes volna.
S tudjátok-e, mit jelent ez?
Szent kegyelet lángja csap föl
A meghaltak lelkeihez:
Honszeretet az a szent láng,
Azért néz le nyájasan ránk,
S fölírja a magas égig:
Ki honáért ontá véréit,
Emlékét soh'sem felejtjük!

Keleten az ének alja,
Mintha ma is borús volna.
S tudjátok-e, mit jelent ez?
Hétszáz magyar sirja fölött
Örömben szeme könnyez:
Ott látja már az emléket
A leglyukott százak felett
Ma telték le — valahára —
Hétszáz magyar koszorúzt,
Zalatnal sirhalmára!

Bácsy Frigyes.

— **Emléket E. Kovács Gyulának.** Mai számunkban egész terjedelmében közöljük az *E. Kovács Gyula emlékbizottság* felhívását, melyet a bizottság közelebből küld szét egyelőre 3000 példányban. A bizottság naponla *Feilitzsch* Arthur br. elnöke alatt ülésezik, s a legtevékenyebb agilitással folytatja a kegyeletes akcióit a nagy művészek állítandó emléké érdekében.

— **Zalatna emlékoszlopa.** Az 1848-iki szabadságharcnak egyik legszomorúbb epizódja Zalatnán történt. Az erdélyi oláhok fékevesztett vadcsordái rátámadtak Zalatnára a magyarságra s leölték a lakosságot. Ennek a vérengzésnek a többi között Lukács Béla, volt kereskedelmi miniszternek egész családja is áldozatul esett. E gyászos emlékü vérengzésnek emlékeztetőre Lukács Béla emlékoszlopot állíttatott, melyet e hónap 11-én fognak leleplezni nagy ünnepséggel.

— **Czece János tábornok nyugdíja.** Az ötven év előtti fegyver letétel óta számkivetésben élő magyar tábornok, Czece János hazájába visszatérése iránt kezdeményező lépések indultak meg. A kolozsvári orsz. tört. ereklej muzeum bizalmas előterjesztést tett a kormánynak, a melynek alapján a nemzet e szántfűzött nagy férfiarésze évi kétezer forint nyugdíjat tett folyóvá Széll Kálmán miniszterelnök, ez év aug. 1-től a rendes járandóság egy részét 250 forint a miniszterelnök Czece tábornoknak leendő eljuttatás végett ki is fizette Deák Albeti kezébe a miniszterelnök és így az erdélyi hadsereg e legkiválóbb férfija a nemzet költségén telteti meg Buenos Airesből az utat. A formászerű megüdvözölés ereklej muzeum a napokban küldi el Czece tábornokhoz. A levél oda 25—28 nap alatt jut el. A miniszterelnök hazafias tette, mely biztosítja az öreg tábornok hátralevő napjaira az anyagi gondoktól ment életet, minden körben örömet és osztatlan lelkesedést kellett.

— **Üres tanszék a kolozsvári egyetemen.** A kolozsvári m. kir. Ferenc-József tudományegyetem jog- és államtudományi karánál, az egyházi jogi tanszékre, melylyel az összes hazai egyházak alkotmányi szervezeteinek előadásai kötelezettsége van egybekötve, pályázatot hirdettek. A pályázni kívánók felhívataknak, hogy doktori fokozatukat, a tanári pályán addigi működésüket, vagy külföldbeni alkalmaztatásukat, irodalmi tevékenységüket s egyéb érdemeiket tanusít okmányokkal, születési anyakönyvi kivonattal és rövid életrajzzal (curriculum vitae) felszerelt kérvényüket és pedig, ha jelenleg már alkalmazásban vannak, előjáró hatóságuk útján, ellenkező esetben pedig közvetlenül, a kolozsvári m. kir. Ferenc-József tudományegyetem jog- és államtudományi karának dékánjához, 1899. évi szeptember hó 1-ig nyújták be.

— **Könyv az adókról.** Az adózásnak bonyolult labirintusát mostanában kezdik az adózó közönség előtt szemléltetnővé tenni. Heigel Lipót, kiváló tehetségű és vaszorgalmu pénzügyi tisztviselő nem rég egy vaskos kötetet adott ki a közönség tájékoztatására az adókról. Most örömmel látjuk az „Erdélyi Gazdasági Egyet” könyvkiadó vállalatának ma megjelent 40-ik füzetét, mely szintén feljelle az adókról szóló könyv egy nagy részét azért, hogy a gazdalközönséget tájékoztassa.

Az Erd. Gazd. Egyt. által kiadott füzet 5 és fél iven, vagy is 88 oldalon összefoglalja a gazdák részére legszükségesebb tudni valókat.

A füzetben szerző az I. rész alatt az állami, egyenes adókat tárgyalja, melyben 11 fejezete alatt az összes adónemeket ismereti, még pedig azokat, a melyek a gazdákat, s minden magán embert közelebből érdekelnek, bővebben, a többieket pedig röviden. Azok az adónemek, melyeket a mű kimerítőleg tárgyal a következők: földadó, házadó, keresetadó, tőkekanat és járadékadó, általános jövedelmi pótdó, fegyver és vadászati adó, végül a hadmentességi díj.

A 12-ik fejezet alatt a közadók kezeléséről szóló 1883. évi XIV t. czikket tárgyalja, az egyenes adók kivetése és azok el-

leni felebbezések, továbbá azok beszedése és biztosítása szempontjából.

A füzet II-ik részében 7 fejezet alatt a közszégi pótdó és egyéb szolgáltatások foglaltatnak.

A füzet a mint az előszóban is jelzi és a mint az anyagnak feldolgozása is mutatja, első sorban a gazdalközönség számára készült, azonban előnyvel forgathatja azt minden magánember is.

Kár, hogy az elől említett könyvkiadó vállalat, füzetének terjedelmét nagyon szűkre szabta, mert füzetét 2—4 iv terjedelemben kívánja mindig kiadni, ezért a fogyasztási adókról, jövedelekről és illetékekről egy más füzetben kell megemlékezni, a mi reméljük, nem seká fog késni.

A művet gondosan összeállított betűsoros tárgymutató rekeszti be, a mi megkönnyíti a tárgyak felalálását. A munka az erdélyi gazdasági egylettől szereshető meg. Ára 50 kr. Elismeréssel adózzunk az EGE-nek, s könyvkiadó vállalatának, hogy ily hasznos munka kiadásával tájékoztatja közönségét.

— **Esküvő.** Háromszékről írják lapunknak, hogy Bodolán aug. hó 5-én vezette oltárhoz *Chernel* György cs. és kir. kamarás *Béldi* Klise kisasszonyt. Tanuk voltak: Széll Ignácz államtitkár és Sigmund Ákos.

— **Bitófa a szeheni főispán háza előtt.** Érdekes történelmi adalékot leventetett fel Kolozsvárt jártában Lemhényi Balint Ferenc 48—49-es honvéd, Bécsben élő tolmács. A 16-ik században Nagy-Szehen polgársága összeesküvést szőtt a hatalom ellen s elhatározta, hogy a katonaságot a kormány embereivel együtt leglyukolja. A mézárásra szánt éjszaka előestéjén a tervet egy szakácsné egy dobosnak elárulta. Ez jelentést tett a katonai főhatóságnak, a katonaság a legnagyobb csendben a fogorberbe állt és várta a polgárság akcióját. Ez az éjszaka be is következett. A mint a polgárság felfegyverkezve elindult öldöklő útjára, megperdültek a dobok s a katonaság teljes fegyverzetben kivonult s a merénlyöket lefegyverezte. A főzinkosokat kivégezték, a többieket pedig fogságra vetették. A meghiusult merénlyöltre való emlékeztetéstől az ítélet kötelezte a a polgármestert és a város kapitányát, hogy házuk kapuja előtt kötelesek bitófákat felállítani, a száz nők pedig a kik az összeesküvésben részesek voltak, fejükön dobót és akasztófa fejkötőt. (Galgén hauben) viselni. Ez ítélet kötelező volt az utódokra nézve is. Idők folytával a házak előtti bitófákat élő fakkal helyettesítették, keresztfákat téven ezekre. A nők viseletében is átalakuláson ment keresztül a dob és a bitófára emlékeztető fejkötő. Alakjuk azonban ma is feltűnő. Az emlékeztető előfa a főispán lakása előtt ma is látható.

— **Megakadályozott légszesz robbanás.** A kolozsvári légszesz gyárban a a napokban kipatant egy anyu csavar, a légszesz a vastag csőből ömlőni kezdett, s hogy robbanás nem történt, annak a véletlennek köszönhető, hogy a 6 sz. kazán szerencsére nem volt befültve. Ha ebben tűz van az esetben az egész gyár és környéke a levegőbe repült volna. Így szerencsére a véletlen megakadályozta a katasztrófát. Valahogy módját kellene ejteni annak, hogy a benépesült városrészt ne veszélyeztesse ez a gyár. A város kellene, hogy egy kintebb eső részen adjon telket, a hol 4—500 méterre ember lakta hely nincsen: A légszesz gyárral másodszor történt kalamitás. Egy alkalommal a munkások felületessége miatt teljes sötétség állt be a városban.

— **Több világhosszú.** Göthének e híressé vált végzavait ezuttal Külső-Torda-utca lakói intézik a hatósághoz. A városnak ez a mondatnál leghosszabb utcája nagyon győren van világítva. „A Basiini Szálló”-ig még csak van egy kevés világosság, de azon túl jó darabon nincs egyetlen lámpa sem. E miatt gyakran is fordulnak elő az említett utcában a személy- és vagyonbiztonságot komolyan fenyegető esetek. A lakók tehát az az a nagyon is indokolt kérelemmel fordulnak a hatósághoz, hogy állíttasson fel az utca közepén még egy lámpát.

— **Kömvés dalárda.** A kömvészek dalárdája igen szép áldozatot hozott E. Kovács Gyula temetése alkalmával. Mint utólag értesülünk, minden egyes tagja fél napi munka béréről mondott le, csak hogy a nagyművész iránt érzett kegyeletét, fájdalomát lerohassa. A munkások szívében fakadt őszinte részvételnek legszebb virága volt az ő szívhez szóló, szép gyászadaluk, melyet Oberti karnagy vezetése alatt énekeltek.

— **Zászló szentelés.** A kolozsvári hivatal szolgák egyletének zászló szentelési ünnepe vasárnap lesz. A zászlójuk már látható egyik főtéri kirakatban. A zászlót Ullmann Ferenc kolozsvári díszfestő készítette. A gyönyörű himzésű munkát özv. Polgári Istváné urnó és leányai művészi kezekre valló remekléssel készítették. Felírta kolozsvári hivatal szolgák betegsegélyző és temetkezési egylete. Középen egy összefogott kéz. S másik oldalán „Alakult 1893-ban”, cserkoszoruba foglalva.

— **Czipész iparos szakkongresszus.** Kolozsvárt augusztus hó 14. és 18-án

tartják meg a *III. czipésziparos szakkongresszust.* A kongresszus tárgysorozatát holnap közöljük részletesen.

— **M-Ujvárról** írja egy fürdő vendég, hogy úgy a kinestári, mint a vele átel-lenben levő vendéglőben a borok íhatáltnak. Az olyan bortermő helyen, mint M-Ujvár és vidéke, valóban nem járja, hogy csupa üzérkedésből az egészségre ártalmas italokat mérjenek. Az illetékes hatóságnak nem volna szabad ezt tűnie.

— **Kinevezések a pénzügyminiszteriumban.** A király *Márfy* Albin miniszteri tanácsosi címmel és jelleggel felruházott osztálytanácsost miniszteri tanácsossá, *Lingauer* Jenő és *Benkő* Gyula miniszteri titkárokat pedig osztálytanácsosokká kinevezte, továbbá *Pótsa* Ferenc és *Pap* Mihály miniszteri titkároknak az osztálytanácsosi címet és jelképet díjmentesen adományozta.

— **Időjárás.** Az országos meteorologia intézet 1899. aug. 9-iki jelentése: Tegnapi d. u. és éjjel az ország legdelibb részeit kivéve helyenkint igen bő zivatarok esők voltak. 1—5 mm. esett: Kis Tarcal, Budapest zivattal, Keszthely, Csáktornya szélviharral Zagráb, Drenkova, Arad, Nagylak, Debrecen, Ungvár. 6—10 mm. esett: Nagyszombat, Magyarárv, Ógyalla, Herény, Eger, ziv., Szathmár. 11—20 mm. esett: Árvaváralja, Fiume, Késmárk. 20 mm. esett: Selmeczbánya ziv. Sopron ziv. Aknaszlatina és Kolozsvár ziv. Heves zivatar jelentenek Pásztórol és Alsólabasról zivatar galambtojás nagyságu jéggel, szőlőben és kapasnővényekben 50 % kár. Rákosfalván heves zivatar volt mogyór és dió nagyságu jéggel. A jég-eső 10 perczig tartott és nagy kárt tett. Félóra alatt 25 mmnyi eső esett. A hőmérséklet az ország északi részein süllyedni kezd.

— **József Agost főherczeg vadász-szerencséje.** A néhány nap óta Csorbától üdülő József Agost főherczeg, miután előbb az összes tátrai fürdőket sorba látogatta, folyó hó 5-ikétől kísérétével zergevadászatokat tart a közeli havasokban. Kirándulását mindjárt első nap igen szép eredmény kísérte, a mennyiben ő maga összesen nyolcz darab zergét terített le, kísérete pedig összesen szintén nyolcz szép példányt lőtt. Első napon tehát tizenhat darab zerge ejtetett el. A szép zsákmányával a tóhoz visszatérő népszerű főherczeg az ott üdülő közönség élénken megéljenzte. A főherczeg igen jól érzi magát a tónál s valóságos elragadtatással nyilatkozik szentiványi Józsefnek e szép paradicsomáról.

— **A Diana fürdő igazgatóságától** következő sorokat vettük: „Miután mindkét helybél lap dr. Csávassy Gyula kir. joggyi tanácsos ur ajánlatára megbeszélést oly formán közből, hogy a t. cz. közönség betegségét a gőzfürdő használatával hozhatja összefüggésbe, nagyon kérjük fürdőnk reputációjá érdekében a következő sorok közlésére: 1.) A tanácsos ur gőzfürdőnk gyakori látogatója volt és így nem képzelhető, hogy a gőz, melyhez szokva volt, reá káros hatással lehetett volna. 2.) Megbetegedése napján már otthon is bizonyos oly változásokat észlelték családja körében, hogy a bántalom minden más ok nélkül is kifejlődött volna. 3.) A tanácsos ur éppen ezen a napon a gőzkamrárt nem használta. 4.) A fürdő személyzet által felajánlott orvosi segélyt határozottan visszautasította és csak gyors hazaszállítását sürgette, eszméletét csak a fürdő elhagyása után vesztette el. 5.) Fürdőnkben a vizgyógyászati kezelés révén állandóan orvos tartózkodik, ki a rosszullét idejében is, ha felszólítja, kéznél lett volna.”

— **Az E. K. E. Tordán.** Tegnapi délután 6 órakor választmányi gyűlést tartott az E. K. E. torda-aranyosmagyei osztálya *Eresényi* Béla alelnök elnöke alatt. A központ képviselőiben jelen voltak *Radnóti* Dezső főtitkár és Kovács Géza titkár. Elnök mindenekelőtt sajnálattal jelentette, hogy az osztály eddigi buzgó és tevékeny elnöke lemondott. A választmány háláját és köszönetét az elnökkel szemben jegyzőkönyvben fejezte ki és az elnök választást az aug. 15-én tartandó közgyűlésen fogja megejteni. Tárgyalták ezután a torda-hasadéki menedékház és átjáró kiépítése kérdését, melyre a központ a megfelelő összeget megszavazta. Végül a közgyűlés tárgyait készítette elő a gyűlés.

— **Bánffy Dezső és Zichy Jenő afférje** Budapesten általános feltűnést keltett a br. Bánffy Dezső és Zichy Jenő afférjéről megjelent közlemény. Az affért a két fél segédei békés uton, jegyzőkönyvileg intézték el s mert az egész ügy háttéréről sok mindenféle kőszá hír keringett, a segédek kiadták a jegyzőkönyvet is, hogy a nagy közönség tisztán lásson az ügyben. Így most már nyilvánosságra kerül teljesen, hogy Polónyi Géza mit mesélt a parkklubban. Azt mesélte, hogy Bánffy Dezső mintegy negyedmilióval megakarta károsítani a királyi kincstárt a kirurai telek megvétele alkalmából. De a mikor Gromon Dezső rögtön figyelmeztette szavainak felelősségteljes voltára, sietett hozzátenni, hogy ő mindent egy másik klub-tagtól hallotta és pedig Zichy Jenőtől. Zichy meg egy főherczegtől. Gromon Dezső csakugyan értesítvén a történetről Bánffy, az Gajráry Ödönre és Dániel Gáborra bízta az ügy elintézését. A segédek, miután meggyőződtek arról, hogy a már említett vádat csakugyan elmondta pár embernek Zichy Jenő mint hallomást s ezen az uton jutott Polónynak is a tudomására, Zichy Jenőt provokálták. Zichy a maga részéről herczeg Odescalchi Árhurt és ifju gróf Zichy Ödönt nevezte meg segédei gyanánt. — Az ügyet elintézték.

— **A sétatéri kioszkban** a szombati confetti estélyt a *Mentő Egyet* javára tartják meg.

— **Magyarok Lesseps szobra leleplezése.** Ez évi október hó 28-ikán harmincz esztendője, hogy a viláfgorgalom számára az európai uralkodók és összes mivel nemzetek képviselőinek jelenlétében megnyitották a Földközi és Vörös tengert összekötő csatorna. Ez évi október 28-ikán a csatorna bejáratánál felállítandó érez szobrát Lesseps Ferdinándnak világra szóló ünnepségek között fogják leleplezni. A mivel Magyarországot Propper igazgató személyes vezetése alatt Budapestről szeptember hóban Konstantinápoly, Smyrna, Athén, Jaffa, Jerusálem stb. át induló társas utazás fogja képviselni. Ezen remek utazásban résztvevők Szentföldről október 26-án érkeznek Port Sáidba s onnét az egyiptomi kormány külön hajóján végig a csatornán Suezba, hol letévén koszorúkat a nagy ember szobrára, folytatják utjukat Cairóba, Alexandriába s onnét Brindisín-Velenczén át haza Európába.

Legelőbb és legkényelmesebb társas utazás Keletre, mely szeptember hóban Propper János igazgató vezetése alatt indul és Konstantinápolyt, Smyrnát, Athént érintve Szentföldre (Jaffa—Jerusálem—Betelehem,—Egyiptomba (Port Said,—Cairó—Alexandria) Görög- és Olaszországba indul. Ezen érdekes utazás díja, bele tudva mindenütt első rangú szállodában lakást, kitűnő ellátást, italokkal, I. osztályban vasuton (hálo kocsikkal) hajón 700 frt., II. osztályban 570 frt., III. osztályban 360 frt. Az utazás tartalma 42—45 nap. Tartózkodás egyes pontokon 1—8 nap. Jelenkezéseket elfogad Budapestben József körút 15. sz. Propper igazgató Keleti Utazás vállalata.

— **Megölte a kedvesét.** A deési törvényszék büntető osztálya a napokban tartott végtárgyalást ifjabb Torday Mihály ellen, gyilkosság büntette miatt. Ifj. Torday Mihály f. évi április 17-én reggel hat órakor Pap Erzsébet egy kétesövű puska-poros pisztolyal azonnal mellbe lötte, úgy, hogy a leány, — a ki a kedvese volt Tordaynak, május havában el is halt. Torday a végtárgyaláson beismerie, hogy a cselekmény elkövetése előtt 3 nappal már elhatározta Pap Erzsébet meggyilkolását. A kir. ügyész, Daday Ferenc dr., btkv. 278 §-a alapján életfogytiglani fegyházat kért. A kir. törvényszék azonban az enyhítő körülmények tekintetben vétellel 15 évi fegyházra ítélte. Vádolt és ügyész főlőbbezték.

— **A magyar orvosok és a természet vizsgálók** ez idei szabadkai vándorgyűlése alkalmából kirándulás is lesz Bosznia-ba. Az utirány Szabadka, Lasva, Jaicza, Sorajevó, Kidzso, Mostar, Metkovic, innen aztán vagy vasuton lehet visszatérni, vagy hajón Fiuméba, s innen hazafelé. A boszniai-hercegovinai cs. és kir. országos kormány a kiránduló társaságot vasuti kedvezményben fogja részesíteni, a kirándulás tartama 8—9 napra terjed, mely idők alatt a kirándulók a megszállott tartományok természeti szépségeiről, kultúrájának nagy előhaladásáról meggyőződhetnek. A kirándulásban való részvételt összes költség hozzávetőleg 38—48 forintal nagyobb nem lesz személyenként. Hogy a résztvevő tagok száma iránt a a helyi bizottság tájékozódhassék, czelszerű minél előbb a részvételt Békeffy Gyula dr. titkárnál Szabadkán bejelenteni. Többoldalú felszólításra közli a választmány, hogy a szabadkai vándorgyűlésre 5 frt tagdíj beküldésével aug. 15-ig Szalkay Gyula dr. pénztárosnál (I. Budapest I. Lánchid u. 2. sz.) lehet beiratkozni, aug. 24-től kezdve pedig Szabadkán a vándorgyűlési irodában. Cél-szerű minél előbb beiratkozni azért, hogy az elszállásoláslnál a lakás kijelölésénél zavar elő ne forduljon.

— **A levegő folyamai.** Erk tanár léghajózási megfigyelései alatt észrevette, — hogy a földi folyók fölött a felhőben mindig vannak párhuzamos légi folyók. Eleinte nem akart hinni szemének és tiközrésnek gondolta az egész dolgot, de mikor az Inn folyó fölött is tapasztalta a tűneményt negyedik tanulmányutjában, akkor hinni kezdett a szemének és közölte tapasztalatait, hogy a földi folyókkal párhuzamosan a felhőkben is vannak folyók. Seeliger csillagász, mikor előlvasta Erk tapasztalati adatait, a csillagászi lapokban a mellett foglalt állást, hogy a Mars csillag kettős csatorná is ennek a tűneménynek köszönhetik eredetüket, a mi előzetesen fölteszi, hogy ott felhők, levegő és víz van. A nagy tudományos vita nemrégiben fejeződött be a meteorológusok közt erről a tételtől s Erk és Seeliger tanárok javára dönt el. Nagyonfontosságú ebben a döntésben az, hogy ezzel mintegy indirekt kimondták a föld tudósai, hogy a Marsson vannak élőlények, mert elismerték, hogy ott levegő, víz és felhő, a szervelet három legfontosabb faktora, valóban létezik.

— **Krivány a bécsi börtönben.** Mikor a hírhedt aradi sikasztót a bécsi rendőrség letartóztatta és alnőv használasáért elítélte, Krivány egy garas nélkül jutott a börtönbe. A furfangos pénztáros azonban módot talált arra, hogy a börtönből levelet juttasson ki. E levelekben aztán egy Heim nevű bélyegkereskedőtől (akivel üzleti összeköttetésben állott) huszonöt forintot kért kölcsön, a mit meg is kapott. A szerencsétlen kölcsönadó most Krivány feleségéhez fordult s azt kérdezi, hogy vajjon visszakapja-e a Kriváynak adott huszonöt forint kölcsönt? Ebből látszik, hogy az emberekben milyen erős és milyen kitartó a csalfa remény.

— **Kiadó szállás.** Bel-magyar utca 47 sz. a. egy földszinti utcazi lakás kiadó. E lakás 4 nagy és egy kisebb szobából, két fürdőből, két előszobából és mellékhelyiségekből áll. Az udvaron kiskert is van. A könyhában vízvezeték. Ára vízdíjjal és szemétki-hordási adóval összesen 650 frt.

Gyászrovat.

Nyárádfalvi Csiki Antal tényleges államanyu m. kir. honvéd törzsörömester, volt 48-as honvéd életének 68-ik, boldog házasságának 44-ik évében 1899. év augusztus 8-ikán este 8 órakor, rövid szenvedés után, a szerető nő, fiu és unokák körében jobblétre szenderült.

Közönség köréből.*

A helybeli háztulajdonos urakat figyelmeztetjük, hogy óvakodjanak oly vállalkoztól, kik házról-házra járnak ajánlatokat tenni h házi vízvezetéknek és csatornázásnak berendezésére minden árban, hogy csak munkát kaphassanak. A szabálytalan és szakavatatlan berendezés következménye azután a nagy közönséggel járó átalakítás és kellemetlenség.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a következők voltak:

Buza	métermázsánként	8 frt	50	8,80.
Rozs	"	"	5	50 "
Zab	"	"	4	80 " 5
Árpa	"	"	4	50 " 5
Kukoricza	"	"	4	50 " 5

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Lebrun-Renault vállomása.

Rennes, aug. 10.

Egyik újságíró meginterjúvolta *Lebrun-Renault* szádadost, a ki terhelő tanu Dreyfusra.

A százados kijelentette, hogy ő nem ellensége Dreyfusnak, azután azt jelentette ki, hogy Dreyfus közvetlen a lefokozása előtt egészen kiöntötte előtte a szívét, s folyton hangoztatta ártatlanságát és jó módját s végül ezeket a híressé vált szavakat mondotta:

„Ha kiszolgáltattam is okmányokat, azért tettem, hogy sokkal fontosabbakat kapjak.”

Az újságíró kérdezte: miért nem tette e fontos vallomást írásbeli jelentésébe?

Erre Lebrun azt felelte:

Igaz, hogy fontos ez a vallomás, de 1894. évben nem tulajdonított annak fontosságot, s fenntartotta magának, hogy felebbvalóinak arról szóbeli jelentést tesz.

A pápa beteg.

Róma, aug. 10.

A pápa néhány nap óta újból beteg; a türethetetlen hőség még rosszabbá tette az állapotát, tegnap több ízben elájult. Lapponi orvost, ki vidéken van, táviratilag hívták a beteg pápához.

A tótok boldogsága.

Turóc-Szt.-Márton, aug. 10.

„Zsivéna” a tót kulturliga gyűlése után tartott banketten *Francisli* tőszott mondott a népet szerető kilyárra, mely tőszot után a zenekar a cseh hymnuszt játszta.

Markovics Ede, az amerikai tót kulturliga küldöttje viharos lelkesedés közt a jövő szabadságra emelt poharat, s végül azt mondta, hogy a magyarországi tótok boldogak lehetnének, ha tizedrészt elvernék annak a szabadságnak, a mi Amerikában részükbe jut.

Feleség és gyermek gyilkos apa.

Apatin, aug. 10.

Kozbosics Márton, ismert apatini orvosadász tegnap kissé pityókásan ment haza és feleségét és csecsemő gyermekét minden ok nélkül agyonlőtte. A csendőrök elfogták és átadták az apatini járásbírósnak.

Öngyilkos merénylő.

Nagybecskerek, aug. 10.

Mucz András nagybecskereki kocsmáros lesből rálőtt Radics Pál földesgazdára, ki városi képviselő is. A vizsgálóbíró Mucz Andrást letartóztatta. Mucz a fogházban tegnap fölakasztotta magát.

*) E rovat alatti közleményekért a felelősség a beküldőt illeti. Szerk.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölő szerkesztő és laptulajdonos:

MAGYARY MIHÁLY.

Sz. 18063—1899

711. 2—3

Uj találmány!

Uj találmány!

Árlejtési hirdetmény.

Kolozsvármegye székháza hivatalos helyiségeinek fűtésére az 1899—1900. évben szükséges 800, azaz nyolcszáz köbméter tüzfűtő szálitása **folyó év szeptember hó 12-én délelőtt 10 órakor** a vármegye székházánál tartandó versenytárgyaláson a legutányosabb ajánlattevőnek ki fog adatni.

Vállalkozni szándékozókat felhívom, hogy a versenytárgyalásra kitűzött határidő előtt a vármegye székházának udvarán 2, azaz kettő köbméter mintát beszállítva, 80 frt. bérlettel ellátott helyiségben a fűtőszálakat **folyó év szeptember hó 12-én d. e. 10 óráig** annálval inkább adják be, mivel a később b-érkező ajánlatokat nem fogom figyelembe venni.

A részletes árlejtési feltételek a II-ik aljegyzői irodában hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvármegye alispánjától.

Kolozsavart, 1899 július hó 1-én, az alispán szabadságon:

Csiszár Gyula,
főjegyző.

Sz. 37—899.

724. 2—3.

Pályázati hirdetmény.

Az Abrudbánya-Verespataki Nehezek-Pénzalap Választmánya elhalasztás következtében megüresedett abrudbányai főorvosi és lemondás következtében megüresedett verespataki alorvosi állásra pályázatot hirdet.

Az abrudbányai főorvosi állással 750 frt. fizetés, 120 frt. lótarítás, 100 frt. szálláspénz és 200 frt. drágasági pótlék.

A verespataki alorvosi állással 550 frt. fizetés, 120 frt. lótarítás, 60 frt. szálláspénz és 200 frt. drágasági pótlék van összekötve.

Mindkét állás nyugdíjhoz van kötve.

A pályázati határidő — **1899 évi augusztus hó 28-ik napja.**

A pályázni kívánók felhívtnak a határidőig pályázati kérésüket, orvostudori, szolgálati és erkölcsi bizonyítványokkal felszerelve a választmány elnökségének annál is inkább beadni, mivel az elkészen beérkezettek tekintetbe nem vétetnek.

Abrudbányán, 1899 augusztus 3.

Janky Kálmán
h. jegyző.**Képes Ferencz**
h. elnök.**Ugron Gábor**

fedélcserépei és diszfalburkoló (verblender) téglái.

Az erdélyi részekben egyedüliek.

Eddig vakolat nélküli (Rokban) építéshez való finom téglát messziről kellett hozatni. Ezután Erdélyben is kapható és olcsóbban, mint Budapesten. Ugron Gábornak székely-udvarhelyi (bethlenfalvi) téglá- és fedélcserép gyárában kétféle cserép készül: gépekkel gyurva és kivetve.

1. **Franczia cserépszindely** (hornyolt cserép), melynek méretei következők: szélessége 21 cm., hossza 40 cm., egy négyszögletet fed 15 db., egy Waggonba felmegy 4300—4500 darab. Készül jobb és bal félcserép is. — Ára Székely-Udvarhelyen Waggonba cserének 22 frt.

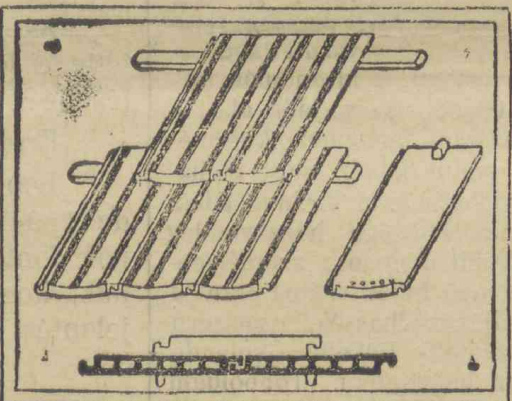
Előnye: ugyanazon fedélterületen a fedésre szükséges cserép súlya 35%-a könnyebb, mint bármely más cserép súlya. A lécezés 32 centiméterre történvén, fele léce kell. A fedél egy egészet képez, mely alá esső he nem szivároghat, hó be nem fúródik, belül hat üres légcsatornája lévén, a hőség és hideg gyors átváltozatainak ellenáll. télen meleg, nyáron hűvös fedélet alkot.

2. **Közösleges fedélcserép** gépekkel gyurva egyenletes minőségű agyagból, melynek méretei következők: hossza 40 cm., szélessége 17.5 cm., egy négyszögletet fed 32 db., léceznél alája lehet 18 centiméter, egy Waggonban felmegy 7300 db. Ára székelyudvarhelyi állomáson Waggonban ezernek 13 frt. Vakolat nélkül való épületek emelésére **diszfalburkoló téglák**, szárazon lisztbe öltött agyagból hidraulikus sajtok magas nyomásával készül a legutolsó és legtekintélyesebb gépekkel. Ára az egésznek 50 frt, a félnek 35 frt, a negyedeknek 23 frt Udvarhelyen Waggonban.

Alagsorok igen erősek 4, 3, 2 hüvelyk átmérővel eladatnak 36, 25 és 18 frtért ab Waggonban.

— Minták bérmentesen küldetnek szívesen. — 735. 1—4.

A megrendelések a „Székelygyéti takarékpénztár”-hoz, vagy Ugron Gáborhoz int ézendők Székely-Udvarhelyen.

Csak fiatal embereket

érdekel tudni, hogy a

Párisi Dr. Boiton-féle**Injectio Oriental**

már néhány nap alatt elmulasztja még a legrégibb és legelhanyagoltabb kifolyást is. Felesleges tehát Santált vagy Copaivát használni, mely csak a gyomrot rontja, de a bajt nem gyógyítja.

Kapható egyedül

Zoltán Béla

gyógyszertárban

Budapest, V., Nagykorona-utca 23.

Ára üvegenként 1 frt. 1.20 kr. előleges befizetéssel franco.

589. 17—30.

Vizszűrő „Purus“

Bárki által felszerelhető. — Kapható darabonként 30 krajczárért 734. 1—5. Egyedüli elárúsióknál

— (Kolozsvári vízvezeték és csatornázási vállalat) —
Bányai K. és Társai Kolozsvár, Főter 18. sz. Telefon 324.

SPITZER C.
vizvezeték és csatornázási vállalat.

BUDAPEST, ARAD, BÉCS,
Teréz körút 17. sz. Tokoli-tér 2a. I. Getreidemarkt 16.
Erdélyrészi fiók-telepe: Kolozsvár, Belközép utca 12.
Telefonszám 408.

Ajánlja vállalatát a n. érdemű háztulajdonosok szíves figyelmébe, há-zívezetékek- és csatorna munkák. Clo-settek, fürdők, vizkegylők stb. berendezésénél oly újítások alkalmazásával, melyek a berendezés kifogástalan működését és tartósságát biztosítják.

Foglalkozik modern istálló berendezésekkel is, a mire az érdekeltek figyelmébe szintén felhívatik.

A helyi fiók állandóan raktáron tart saját gyártmányú kőagyagcsöveket, ugyintén metlachi és klinker lapokat is, kapubejáratokat, fürdőszobák folyósók burkolására.

674. 6—0.

ELADÓ VAGY KIADÓÓvár, Bástya-utca 8. sz. alatt a kereskedelmi akadémiával átellenben levő **HÁZ** a Szamosig rugó nagy telekkel.Továbbá a **kökört-utczában** levő **2. számú ház**, bolthelyiséggel.Értekezhetni: **Molnár Lajossal**, külmagyar-utca 58. szám, vagy **Pán-kotzki Ferencz** M. Ujvárt. 733. 1—4.**Első erdélyi kávé szétküldési raktár!****KÁVÉ**

5 kilós zsákokban bérmentve.

ÁRJEGYZÉK.

	frt.	kr.
1 kiló Santos válogatott	1	20
1 kiló Jamaikai jóízű erőteljes	1	86
1 kiló Guatemala finom igen ajánlható	1	54
1 kiló Portorico közepeszerű finom	1	68
1 kiló Portorico legfinomabb erős nagyszemű	1	86
1 kiló Ceylon finom	1	76
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	98
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	08
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	96
1 kiló Mocca valódi arabiai	1	98
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	86
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló minőség	2	16

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével küld

PAPP LÁSZLÓ

Kolozsvár, Theologia-épület. Telefon 212.

570.20 52.

Egy öt kilós szállítmány összeállítható többféle kávéfajából is.

Kizárólagos szétküldés Kolozsvárról!

Transito nagy raktár Triesztben!

PREMIER kerékpárok

24 év óta elsőrendű gyártmány!

Erdélyi raktár **Tanffer Ferencz Utódánál Kolozsvárt.**

314. 17—20.

SOLYMOSY ÉS TÁRSA BETÉTI-TÁRSASÁG
gépgyár- és vasöntőde Kolozsvárt.

Sürg. nyozim: Solymosy-gépgyár.

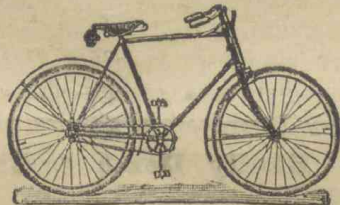
Telephon 186.

Készít legújanyosabb áron és legpontosabb kivitelben a mai legmodernebb igényeknek teljesen megfelelő: álló és fekvő **gőzgépeket** a legújabb és legkisebb háros térrel működő du a tyus vezérművel; gőz- és szíjhajású **szivattyukat, sajtókat,**teljes **szeszgyári, malom és téglagyári berendezéseket,** **gőz-kazánokat, vízi-kerekeket- és turbinákat;** valamint mindennemű **gazdasági gépeket, u. m.: cséplőgépet, járgányokat, rostákat, Trileureket, szeszkeverőket stb.**Különös figyelmébe ajánljuk: egy a t. gazdáknak, mint kereskedőknek **nagyban gyártott****== ekéinket, ==**különböző gazdasági, kereskedelmi és épület **öntvényeinket, u. m.: oszlopokat, csigalépcsőket stb. stb.**Mindennemű gépek és géprészek **javitását** a legutányosabb áron és teljes megelégedésre eszközöljük.Összes általunk szállított munkánkért legmesszebb menő **jótállást** vállalunk el.

151. 36—*

Tervezetten és költségvetéssel készséggel szolgálunk.

Szíves pártfogásukat kéri

SOLYMOSY és TÁRSA betéti-társaság.Sürgőnyozim:
Bernáth gépraktár
Kolozsvárt.**ne vegyen addig senki!**

Telefon 412.

míg meg nem nézte az új 1899 évben érkeztek, és sok czélszerű újításokkal ellátott **BEL- és KÜLFÖLDI KERÉKPÁRIKAT;** különösen az angol **gyégygyár** készítményeit, melyek felül minden képeletet, úgy csinosága, mint finom anyaga és könnyű hajtásánál fogva. Elvem **keves** haszon és **nagy forgalom** — ezért a legfinomabb angol aczélből készült | álló kerékpárokat felszerelve, azonnali fizetésnél 130 frttól 260 forintig, 2 ülésel, női vagy férfi részére 250 forinttól 380 frtig, 3 kerekű csomagszállításra alkalmas 300 frtért, és az angol **B. S. A. láncz nélkülieket** 180—200 frtért adom; az anyaghibákért 2 évi kezességét vállalom: az igen t. vevőmet, úgy hölgyek mint urakat saját gépeimen, kényelmesen berendezett nagy zárt helyű kerékpár iskolában díjtalanul, másokat pedig 5 frt díjért tanítom meg kerékpározni.

Raktáromon vannak az összes **kerékpárok részét, azok teljes felszerelését, sokféle acetylen lámpát, Ca'cium Carbide zát kisebb nagyobb dobozokban, belső és külső gumik, eső kőpenyek stb. stb.**

Kerékpárokat kölcsönbe is adok, órára, napra, vagy heti használatra megállapodás szerint a használt kerekeket becsorélem, vagy megveszem és adok is el.

Nagy raktárt tartok **Singer, Családi, Médium, Titania, Minerva, Gritzner** kis és nagy **körhajós, Howe, Cillinder, Viktoria** himző és harsnya kötő gépekből.

A nagybecsű vevőmet himezni és kötni is megtanítom. Az összes raktáromon levő árukat u. m. számtalanfajta uti és verseny kerékpárok, varrógépek, különféle hinta és játszó gyermekkocsik, triciklik, 4 éves kortól 12 évesig, havi kis részletfizetés ellenében adom.

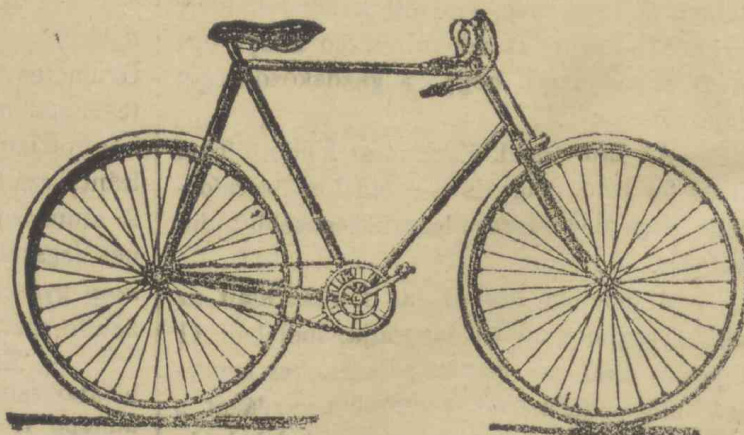
Árúimért 5 évig szavatolok, meg nem felelés esetén, azonnali kicserélem.

Egyidejűleg felhívom a n. é. közönség becses figyelmét a **szakszerűen berendezett kerékpár, varrógép, mechanikai javító műhelyemre, hol minden javítandót, a legkényesebb igényeknek megfelelően (emallirozva, nickellirozva) gyorsan és jutányosan elkészítem.**

Minden a szakmára irányuló kérdésre felvilágosítással és kívánságra képes árajegyzékkel szolgállok.

A n. é. közönség további becses pártfogását kéri

515. 27—00.

Bernáth E. Sándor

varrógép és kerékpár kereskedő Kolozsvárt, vashidnál